

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 927)

Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonları Raporları (1/1035)

Not: Tasarı; Başkanlıkça Plan ve Bütçe; Avrupa Birliği Uyum ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

23.5.2005

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1019/2357

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.4.2005 tarihinde kararlaştırılan “Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Dünyanın en önemli sektörlerinden biri olan elektronik haberleşme sektöründe, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerektirdiği çağdaş hizmet sunumuna ülkemizde de ulaşılması gerekmektedir. Bu durum Avrupa Birliğine uyum için de önem arz etmektedir.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 1 inci maddesi uyarınca; Türk Telekom, görev sözleşmesinde belirlenen asgari hizmetleri sunmakla yükümlüdür. Türk Telekom, Telekomünikasyon Kurumu ile imzalamış olduğu görev sözleşmesine göre, ankesörlü veya kontrollü telefon hizmetleri, acil yardım çağrıları ve rehber hizmetlerini asgari hizmet olarak yürütmekle görevlendirilmiştir. Ancak, Türk Telekomun tekel hakkı ortadan kalkmış ve Türk Telekom ile aynı türden hizmetleri sunmak için başka işletmeciler de yetkilendirilmiştir. Keza, Türk Telekomun özelleştirilmesinin önündeki engeller de mevzuat değişikliğine müsteniden kaldırılmıştır. Gelinen bu noktada, evrensel hizmet yükümlülüğü konusunda kapsamlı bir düzenlemeye gerek görülmüştür.

Ülkemizde de, evrensel hizmet sunmanın sağlayacağı yararlar gözetilerek, evrensel hizmet kapsamına girecek elektronik haberleşme hizmeti türlerinin, kapsamının ve evrensel hizmet yürütecek işletmecilerin net maliyetinin belirlenmesi ve bu maliyetin karşılanması gerekmektedir. Keza, bu faaliyetleri yürütmekle görevli bir organizasyona da ihtiyaç vardır.

Tasarı, Avrupa Birliği düzenlemelerine de uygun olarak, evrensel hizmetin kaynakları, yönetim esasları, politikası, teşkilatı, gelirleri ve giderleri, görev, yetki ve yükümlülükleri ile sağlanan kaynaklardan yapılacak ödemeye esas olmak üzere, evrensel hizmet yükümlüsü işletmecilerin net maliyetlerinin hesaplanma yöntemi ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Kamu hizmetlerinden herkesin yararlanma hakkı vardır ve vatandaşlar bu haktan ekonomik ve mali gerekçeler nedeniyle mahrum bırakılmamalıdır. Bu genel ilke gözetildiğinde, işletmecilerin bu gerekçelerle yatırım yapmaktan kaçındıkları coğrafi alanlara da hizmetlerin götürülmesi gerekmektedir. Bu gerekliliğin sağlanması ve kaynaklarının oluşturulması Devletin görevleri arasındadır. Bu nedenle, madde ile evrensel hizmet niteliği bulunan hizmetlerin, sağlanması, yürütülmesi ve bu yükümlülüğün yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi Tasarının amacı olarak düzenlenmiştir.

Madde 2.- Madde ile, Tasarıda kullanılan bazı terimlerin tanımları verilmek suretiyle açıklık sağlanmıştır.

Madde 3.- "İlkeler" başlığını taşıyan bu madde ile evrensel hizmetin sağlanmasında ve yapılacak düzenlemelerde; ülke sınırları içerisinde yaşayan herkesin bölge ve yaşadığı yer ayrımı gözetilmeksizin bu hizmetlerden karşılanabilir ve makul fiyatlar seviyesinde ve önceden belirlenmiş hizmet kalitesi standartlarında yararlanabileceği, düşük gelirli ile özürli ve sosyal desteğe ihtiyacı olan gruplar için uygun fiyatlandırma ve teknolojik seçeneklerin uygulanabilmesine yönelik tedbirlerin alınacağı vurgulanarak, hizmetlerin sunulmasında ve ulaşımlarında devamlılık sağlanacağı belirtilmiştir.

Madde 4.- Madde ile, işletmeciler için Kanunda evrensel hizmet olarak nitelenen hizmetleri sunma yükümlülüğü öngörülmekte ayrıca, imtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerde her ne ad altında olursa olsun 3 üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenleme yapılamayacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 5.- Madde ile, bugün için evrensel hizmet kapsamında bulunan hizmetler belirlenmiştir. Kamu hizmeti niteliği taşıyan ve tüm tüketicilerin yararlanması esasına göre, sabit telefon hizmetleri, ankesörlü telefon hizmetleri, basılı ve elektronik ortamda sunulacak telefon rehber hizmetleri, acil yardım çağrıları, internet hizmetleri, kıyı koruma ve seyir güvenliğine ilişkin haberleşme ve deniz yolu taşıma hizmetleri evrensel hizmet kapsamında bulunmaktadır. Ancak, elektronik haberleşme hizmetlerinin zaman içerisinde gelişip çeşitlenmesi ve yeni nesil hizmetlerin de ortaya çıkması nedeniyle, sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik şartlar da gözetilerek, Kurumun ve işletmecilerin de görüşleri alınmak suretiyle en fazla üç yılda bir maddede sayılan hizmetlerde, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca değişiklik yapılabileceği gibi başka hizmetlerin de evrensel hizmet olarak belirlenebileceği ifade edilmiştir.

Madde 6.- Avrupa Birliği düzenlemelerine de uygun olarak, işletmecilerin ekonomik olmadığı gerekçesiyle hizmet sunmadıkları bölgelerde, evrensel hizmet sağlama yükümlülüğü olan işletmecilerin katlanmak zorunda oldukları mali külfetin paylaşılması sonucu ortaya çıkacak hizmetin net maliyetinin karşılanmasını teminen, toplanması öngörülen katkı payları belirlenmiştir.

Ödemekle yükümlü kılan mükelleflerin bu meblağları öncelikle Bakanlığa bildireceği ve bu meblağların Kanunda belirtilen süre içerisinde Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödeneceğine ve bütçeye "Evrensel Hizmet Gelirleri" adı altında gelir kaydedileceğine dair hüküm düzenlenmiştir. Evrensel hizmetin net maliyetinin karşılanması için Bakanlık bütçesine evrensel hizmet gelirleri tahmini kadar her yıl ödeneğin konulacağı, ayrıca evrensel hizmet için ödenek ihtiyacı evrensel hizmet gelirleri tahmininden fazla olması halinde yeterli ödeneğin Bakanlık bütçesine konulacağı, bu amaçla konulacak ödeneğin münhasıran bu Kanun ile Bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesi için kullanılacağı, evrensel hizmet gelirlerinin tahsili ve giderlerinin yapılmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken hazırlanacağı ve ayrıca ödenmeyen katkı paylarının takip ve tahsili ile süresinde ödenmeyen katkı payları için gecikme zammının ne şekilde uygulanacağı ve Bakanlar Kurulunun katkı payı oranlarını artırıp eksiltebileceğine dair düzenleme yapılmıştır.

Madde 7.- Madde ile, evrensel hizmetin net maliyetinin nasıl hesaplanacağı hükme bağlanmış, bu hesaplama yapılırken Bakanlığın, işletmecilerin evrensel hizmet yükümlüsü olması dolayısıyla elde edeceği faydaları da göz önüne alarak değerlendirme yapabileceğine dair hüküm getirilmiştir.

Madde 8.- 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda, Devletin ulaştırma ve haberleşme hedef ve politikalarının tespiti ve uygulanması ile ulaştırma ve haberleşme hizmetlerine ilişkin temel prensip ve politikayı tespit etmek Bakanlığın temel görevleri arasında düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye paralel olarak, evrensel hizmetin yürütülmesini sağlayacak esasları tespit etmek, uygulanmasını takip etmek ve net maliyet hesabını onaylamak yetkilerinin Bakanlıkça yürütülmesi gerekliliği kaçınılmazdır. Bakanlığın bu iş ve işlemleri yürütürken ülkenin, ekonomik, kültürel, sosyal ve teknolojik imkân ve şartlarını dikkate alacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 9.- Bakanlığın merkez birimlerinden olan Haberleşme Genel Müdürlüğünün görevleri 3348 sayılı Kanununun 13 üncü maddesi ile düzenlenmiştir. Bunlardan yetkilendirme ve denetlemeyle ilişkin 13 üncü maddenin (g) fıkrası, 12.5.2001 tarihli ve 4673 sayılı Kanununun 11 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Bu değişiklikten sonra bu birimin görevi, kısaca posta ve telekomünikasyon iş ve hizmetlerine ilişkin esas ve prensipleri tespit etmek, uygulanmasını takip etmek ve denetlemek olarak sayılabilir. Evrensel hizmetin sağlanması ve buna ilişkin işlerin Haberleşme Genel Müdürlüğünce yürütülmesi uygun olacaktır.

Madde ile, Haberleşme Genel Müdürlüğüne, evrensel hizmetin sağlanmasına yönelik olarak verilen görevler ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Madde 10.- Madde ile Kurum, ilgili kanunların verdiği yetkiler çerçevesinde işletmeciler tarafından sağlanacak evrensel hizmetin kalitesini ve standartlarını denetlemek ve buna ilişkin usul esasları yapmakla görevlendirilmiştir.

Madde 11.- 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 1 inci maddesinde yer alan Türk Telekomun asgari hizmet yükümlülüğü ile ilgili hüküm ve "asgari hizmet" tanımı, Kanunda daha ayrıntılı ve özel bir düzenleme getirilmesi nedeniyle çelişkiye sebebiyet verilmemesini teminen metinden çıkarılmış; bu Kanunla getirilen düzenlemelere paralel olarak 406 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan "asgari" ibaresi "evrensel" şeklinde değiştirilmiş ve 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yeniden düzenlenmiştir.

Madde 12.- Madde ile, Ulaştırma Bakanlığına verilmiş olan görevlerin etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla ve Haberleşme Genel Müdürlüğünde kullanılmak üzere, ekli (I) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü hakkında Kanun Hükmünde Karamameye ekli (I) sayılı cetvelin Ulaştırma Bakanlığına ilişkin bölümüne eklenmesi öngörülmüştür. Böylece nitelikli eleman temin edilmesi ile istikrarlı bir teşkilat birimi kurulmuş olacaktır.

Geçici Madde 1.- Madde ile, Kanunun yürürlük tarihinden önce evrensel hizmeti sağlamakla yükümlü işletmecilerin mevcut imtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerinde yer alan 3 üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenlemelerin en geç bir yıl içerisinde Kurum tarafından bu Kanuna uygun hale getirilmesi öngörülmüştür.

Geçici Madde 2.- Haberleşme Genel Müdürlüğünün 73 kişilik kadrosu mevcuttur. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 2005 yılı için bu kadrolarda unvan değişikliği yapılmak suretiyle mevcut kadrolar revize edilerek, daha verimli bir çalışma grubunun oluşturulması sağlanacağından bu madde düzenlenmiştir.

Madde 13.- Yürürlük maddesidir.

Madde 14.- Yürütme maddesidir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

2.6.2005

Esas No.: 1/1035

Karar No.: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca 25.4.2005 tarihinde Başkanlığınıza sunulan, “Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı”, Başkanlığınızca 27.5.2005 tarihinde, esas komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu ile Komisyonumuza havale edilmiştir. Komisyonumuz, 2.6.2005 tarihli 26 ncı toplantısında Ulaştırma Bakanlığı ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliđi temsilcilerinin katılımıyla Tasarayı inceleyip görüşmüştür.

Deđiştirilmesi önerilen maddeler:

Madde 8

Tasarı hakkında Avrupa Birliği Genel Sekreterliđi yetkilileri olumlu görüş bildirmiştir. Komisyonumuzda Tasarının 8 inci maddesi ile değiştirilen 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 2 nci maddesine eklenen (I) bendindeki “tedbirleri almak” ibaresinden sonra gelen “evrensel hizmetin yürütülmesini sağlayacak esasları tespit etmek, uygulamasını takip etmek ve net maliyetiyle ilgili hesapları onaylama” ibaresinin madde metninden çıkarılması önerilmiştir.

Önerenin gerekçesi ise yukarıda sayılan işlerin Ulaştırma Bakanlığının görevleri arasında olmaması gerektiği ve Avrupa Birliđinin evrensel hizmetlerin düzenlenmesi, denetlenmesi gibi hususların bağımsız bir kurum tarafından yapılması gerektiğini direktiflerde belirtmesidir.

Madde 9 ve 10:

Tasarının 9 uncu maddesinin (m) bendi hariç bütün bentleri kaldırılmıştır. Bunun amacı 8 inci madde için verilen önerenin amacı ile aynıdır. Avrupa Birliđinde evrensel hizmetlerin verilmesi düzenleyici bir otorite tarafından sağlanmaktadır ve bu sebeple diğer bentlerin kaldırılması önerilmiştir.

Tasarının 10 uncu maddesinin de aynı sebeplerden dolayı kaldırılması görüşü Komisyonumuzda belirtilmiştir.

Raporumuz, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yaşar Yakış</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	Öner Gülyeşil
Düzce	Aksaray	Siirt
		(İmzada bulunamadı)
Kâtip	Üye	Üye
Nevin Gaye Erbatur	Necdet Budak	<i>Mehmet Ceylan</i>
Adana	Edirne	Karabük
(Muhalefet şerhi ektedir)	(İmzada bulunamadı)	
(İmzada bulunamadı)		

Üye
Musa Sivacioğlu
Kastamonu
(İmzada bulunamadı)

Üye
Ersin Arıoğlu
İstanbul

Üye
Aydın Dumanoğlu
Trabzon

Üye
Şükrü Mustafa Elekdağ
İstanbul
(İmzada bulunamadı)

Üye
İnci Özdemir
İstanbul

Üye
Afif Demirkıran
Batman

Üye
Algan Hacaloğlu
İstanbul
(Karşı oyum eklidir)

KARŞI OY YAZISI

1. Tasarı, T. Telekomun kolay ve ucuza özelleştirilebilmesi, kuruluşun satışının yabancılara cazip hale gelmesini hedef almaktadır.

2. Türk Telekom kendi net satış hâsılasından % 15 düzeyinde bir kaynağı hazineye devretmektedir. Bu koşullara rağmen geçen yıl Türkiye'nin en kârlı kuruluşu olmuştur.

3. Sorun, ne teknoloji eksikliği, ne zararına işletmecilik ne de rekabet gücünde yetersizliktir.

4. Eğer bu tasarı ile öngörülen "destekleme" fonları oluşturulacaksa, öncelikli olarak, geri kalmış yörelere, tarım sektörüne, araştırma ve geliştirmeye sağlanmalıdır.

5. 8 inci madde AB mevzuatı ile uyumlu değildir. AB ülkelerinde bu görev bağımsız düzenleyici kurumlar tarafından yerine getirilir.

N. Gaye Erbatur
Adana

Algan Hacaloğlu
İstanbul

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

Esas No.: 1/1035

3.6.2005

Karar No.: 76

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başbakanlıkça 23.5.2005 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan, Başkanlığımızca 27.5.2005 tarihinde Plan ve Bütçe ile Avrupa Birliği Uyum komisyonlarına tali komisyon, Komisyonumuza esas komisyon olarak havale edilen "Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 2.6.2005 tarihli 36 ncı birleşiminde Hükümeti temsilen Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım ve beraberindeki Bakanlık yetkilileri, Maliye Bakanlığı ile Denizcilik ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlıkları, Türk Telekom Genel Müdürlüğü, Telekomünikasyon Kurumu ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinin katılımları ile incelenip görüşüldü.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

Dünyanın en önemli sektörlerinden biri olan elektronik haberleşme sektöründe, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerektirdiği çağdaş hizmet sunumuna ülkemizde de ulaşılması gerektiği, bu durumun Avrupa Birliğine uyum için de önem arz ettiği,

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun I inci maddesi uyarınca; Türk Telekomun, görev sözleşmesinde belirlenen asgari hizmetleri sunmakla yükümlü olduğu, buna göre ankesörlü veya kon-törlü telefon hizmetleri, acil yardım çağrıları ve rehber hizmetlerini asgari hizmet olarak yürütmek-le görevlendirildiği, ancak Türk Telekomun tekel hakkının ortadan kalktığı, Türk Telekom ile aynı türden hizmetleri sunmak için başka işletmecilerin de yetkilendirildiği, keza Türk Telekomun özel-leştirilmesinin önündeki engellerin de mevzuat değişikliğine müsteniden kaldırdığı, geline bu noktada, evrensel hizmet yükümlülüğü konusunda kapsamlı bir düzenlemeye gerek görüldüğü,

Ülkemizde de evrensel hizmet sunmanın sağlayacağı yararlar gözetilerek, evrensel hizmet kap-samına girecek elektronik haberleşme hizmeti türlerinin, kapsamının ve evrensel hizmet yürütecek işletmecilerin net maliyetinin belirlenmesi ve bu maliyetin karşılanması gerektiği, keza bu faaliyet-leri yürütmekle görevli bir organizasyona da ihtiyaç duyulduğu,

Anlaşılmaktadır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde;

Sayın Bakan tarafından yapılan açıklamalarda özetle;

- Türk Telekom tarafından yerine getirilen evrensel hizmet niteliğindeki görevler, Devletin yerine getirdiği görevler arasından çıkınca, kamu hizmeti niteliği taşıyan ancak özel şirketler tarafından yapılması gereken hizmetlerin temini açısından böyle bir düzenlemenin öngörüldüğü, İ-s-tanbul'da nasıl hizmet alınıyorsa İğdir'da da aynı şekilde alınması gerektiği,

- Bu düzenlemenin Telekomun özelleşmesi, AB müzakereleri ve sektörün AB'ye uyumu açısından önemli olduğu, Tasarı ile öngörülen sistemin, özelleştirmenin söz konusu olduğu tüm ül-kelerde uygulanan bir sistem olduğu,

- Ülke önceliklerine göre yapılacak evrensel hizmet niteliği taşıyan yatırımların mali yönden eksik kalan kısmının oluşturulan fondan karşılanacağı, bu fonun sevk ve idaresinin Bakanlıkça yapılacağı, evrensel hizmete yönelik yatırımlar sırasında vatandaşın değil işletmecilerden bedel alınacağı,

İfade edilmiştir.

Müteakiben Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilerek Tasarının 5 inci maddesi değiştirilerek, diğerleri ise aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi;

Bu maddenin (e) bendinde yer alan "internet" ibaresinin 2 nci maddenin evrensel hizmet tanımındaki şekline uygun olarak "temel internet" şeklinde değiştirilmesini ve aynı maddenin (f) bendinin daha açık bir şekilde ifade edilmesini amaçlayan önerge çerçevesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mustafa Demir</i>	<i>Mustafa Ilıcalı</i>	<i>Asım Aykan</i>
Samsun	Erzurum	Trabzon
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sarı</i>	<i>Mustafa Tuna</i>	<i>Naci Aslan</i>
Gaziantep	Ankara	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Fikret Badazlı</i>	<i>Kemal Demirel</i>	<i>Osman Aslan</i>
Antalya	Bursa	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Niyazi Özcan</i>
Elazığ	İstanbul	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Özyer</i>	<i>Abdülkadir Kart</i>	<i>Recep Yıldırım</i>
Muğla	Rize	Sakarya
Üye	Üye	
<i>Orhan Taş</i>	<i>Halil Kaya</i>	
Sivas	Van	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**EVRENSEL HİZMETİN SAĞLANMASI VE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; kamu hiz-
meti niteliğini haiz, ancak işletmeciler tarafından
karşılanmasında mali güçlük bulunan evrensel
hizmetin sağlanması, yürütülmesi ve elektronik
haberleşme sektöründe evrensel hizmet yüküm-
lülüğünün yerine getirilmesine ilişkin usul ve
esasları belirlemektir.

Tanımlar

MADDE 2.- Bu Kanunda geçen;

Bakanlık: Ulaştırma Bakanlığını,

Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,

Elektronik haberleşme: İşaret, sembol, ses,
görüntü ve elektrik işaretlerine dönüştürülebilen
her türlü verinin kablo, telsiz, optik, elektrik,
manyetik, elektromanyetik, elektrokimyasal,
elektromekanik ve diğer iletim sistemleri vasıtasıyla
iletmesini, gönderilmesini ve alınmasını,

Evrensel hizmet: Coğrafi konumlarından
bağımsız olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırları
içinde herkes tarafından erişilebilir, önceden
belirlenmiş kalitede ve herkesin karşılayabileceği
makul bir bedel karşılığında asgari standartlarda
sunulacak olan, temel internet erişimi de dahil
elektronik haberleşme hizmetlerini,

Evrensel hizmet yükümlüsü: Elektronik
haberleşme sektöründe görev ve imtiyaz sözleşmeleri
ile ruhsat ve genel izin uyarınca bu
Kanun kapsamındaki hizmetleri sağlamakla
yükümlü kılınan işletmeciyi,

Evrensel hizmetin net maliyeti: Bir işlet-
mecinin, evrensel hizmet yükümlülüğünün
gereklerini yerine getirmek için sağladığı durum
ile hiç yükümlü olmasaydı içinde bulunacağı
durum arasındaki net maliyet farkını,

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
EVRENSEL HİZMETİN SAĞLANMASI VE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İşletmeci: Kurum ile yapılan görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izin uyarınca elektronik haberleşme hizmetlerini yürüten ve/veya elektronik haberleşme alt yapısını işleten bir sermaye şirketini,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler, Yükümlülük ve Hizmet Türleri

İlkeler

MADDE 3.- Evrensel hizmetin sağlanmasında ve bu hususta yapılacak düzenlemelerde aşağıdaki ilkeler göz önüne alınır:

a) Evrensel hizmetten, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan herkes, bölge ve yaşadığı yer ayrımı gözetilmeksizin yararlanır.

b) Evrensel hizmet, fert başına gayrisafi yurt içi hasıla tutarı da göz önünde bulundurularak karşılanabilir ve makul fiyat seviyesinde sunulur.

c) Düşük gelirli, özürli ve sosyal desteğe ihtiyacı olan grupların da evrensel hizmetten yararlanabilmesi için uygun fiyatlandırma ve teknoloji seçeneklerinin uygulanabilmesine yönelik tedbirler alınır.

d) Evrensel hizmet, önceden belirlenmiş hizmet kalitesi standartlarında sunulur.

e) Evrensel hizmetin sunulmasında ve ulaştırılmasında devamlılık esastır.

İşletmecinin yükümlülüğü

MADDE 4.- İşletmeciler, bu Kanunda belirlenen evrensel hizmeti sağlamakla yükümlüdür. İmtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerde her ne ad altında olursa olsun 3 üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenlemeler yapılamaz.

Evrensel hizmetin kapsamı

MADDE 5.- Evrensel hizmet;

- a) Sabit telefon hizmetlerini,
- b) Ankesörlü telefon hizmetlerini,
- c) Basılı veya elektronik ortamda sunulacak telefon rehber hizmetlerini,
- d) Acil yardım çağrılarını hizmetlerini,

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler, Yükümlülük ve Hizmet Türleri

İlkeler

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşletmecinin yükümlülüğü

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Evrensel hizmetin kapsamı

MADDE 5.- Evrensel hizmet;

- a) Sabit telefon hizmetlerini,
- b) Ankesörlü telefon hizmetlerini,
- c) Basılı veya elektronik ortamda sunulacak telefon rehber hizmetlerini,
- d) Acil yardım çağrılarını hizmetlerini,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- e) İnternet hizmetlerini,
f) Kıyı koruma ve seyir güvenliğine ilişkin haberleşme ve deniz yolcu taşıma hizmetlerini, Kapsar.

Evrensel hizmetin kapsamı; ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik şartları da göz önünde bulundurularak, üç yılı aşmamak üzere belirli aralıklarla, Kurumun ve işletmecilerin de görüşlerini alarak Bakanlıkça yapılacak teklif üzerine Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Evrensel Hizmetin Gelirleri ve Net Maliyet
Evrensel hizmetin gelirleri

MADDE 6.- a) Kurum, görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izin bedelinin %2'sini, yetkilendirme tarihini takip eden ayın sonuna kadar,

b) GSM işletmecileri dışındaki işletmeciler ve Türk Telekom, yıllık net satış hasılatının % 1'ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar,

c) GSM işletmecileri, Hazineye ödeyecekleri payın %10'luk kısmını, ödendiği ay içerisinde,

d) Kurum, 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu ile 4.2.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu uyarınca verdiği idari para cezalarının % 20' sini, tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar,

e) Kurum, mali yıl sonunda her türlü giderlerinin karşılanmasından sonra kalan miktarın % 20'sini, her yıl Ocak ayının sonuna kadar,

Bakanlığa bildirir. Bu meblağ aynı süre içinde Bakanlığın Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır ve bütçeye "Evrensel hizmet gelirleri" adı altında gelir kaydedilir.

Bu süre içinde ödenmeyen katkı payları, Bakanlığın ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- e) Temel internet hizmetlerini,
f) Ulaşımı yalnız deniz yoluyla sağlanabilen yerleşim alanlarına yapılan yolcu taşıma hizmetleri ile denizde tehlike ve emniyete ilişkin haberleşme hizmetlerini, Kapsar.

Evrensel hizmetin kapsamı; ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik şartları da göz önünde bulundurularak, üç yılı aşmamak üzere belirli aralıklarla, Kurumun ve işletmecilerin de görüşlerini alarak Bakanlıkça yapılacak teklif üzerine Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Evrensel Hizmetin Gelirleri ve Net Maliyet
Evrensel hizmetin gelirleri

MADDE 6.- Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairelerince yapılan tahsilatlar ertesi ayın sonuna kadar Bakanlığın Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen katkı paylarına, vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.

Bakanlar Kurulu, yukarıda belirtilen oranları % 20'sine kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

İşletmecilerin evrensel hizmet sağlama yükümlülükleri nedeniyle ortaya çıkan evrensel hizmetin net maliyetinin karşılanması ve bu Kanun gereğince yapılacak diğer harcamaları karşılamak için Bakanlık bütçesine her yıl evrensel hizmet gelirleri tahmini kadar ödenek öngörülür. Evrensel hizmetler için ödenek ihtiyacı bu hizmet gelirleri tahmininden fazla olması halinde yeterli ödenek Bakanlık bütçesine öngörülür. Bu amaçla konulan ödenek münhasıran, bu Kanun ile Bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesi için kullanılır. Evrensel hizmet gelirlerinin tahsili ve giderlerin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığının müştereken hazırlayacağı yönetmelikle belirlenir.

Evrensel hizmetin net maliyeti

MADDE 7.- Evrensel hizmetin net maliyeti; yükümlü işletmecinin, hizmetleri evrensel hizmet kapsamında karşılamadığı zaman ile evrensel hizmet yükümlüsü olarak karşıladığı zamanki net maliyetleri arasındaki fark esas alınarak hesaplanır. Ancak, evrensel hizmetin net maliyetinin hesaplanmasında, işletmecilerin evrensel hizmet yükümlüsü olması dolayısıyla elde edeceği faydalar da göz önüne alınarak değerlendirme yapılır. Evrensel hizmet yükümlülüğünün getirdiği ilave maliyet yükünü ortaya çıkaracak bu hesaplama net maliyetler üzerinden yapılır.

Evrensel hizmetin net maliyeti

MADDE 7.- Tasarının 7 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

MADDE 8.- 9.4.1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci maddesine aşağıdaki (l) bendi eklenmiştir.

"l) Evrensel hizmet politikalarını ilgili kanunların hükümleri dahilinde ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik şartlarına göre belirlemek, Hükümetin genel politikasını uygulamaya yönelik tedbirleri almak, evrensel hizmetin yürütülmesini sağlayacak esasları tespit etmek, uygulanmasını takip etmek ve net maliyetiyle ilgili hesapları onaylamak."

MADDE 9.- 3348 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, mevcut (h) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

"h) Evrensel hizmetin sağlanması ile ilgili mevzuat hükümleri dahilinde evrensel hizmetin yürütülmesini sağlayacak esasları tespit etmek, uygulanmasını takip etmek ve işletmecilerin net maliyetlerinin karşılanmasını sağlamak,

i) Evrensel hizmet kapsamındaki hizmetleri karşılama talebinde bulunan işletmeciler arasından, bölgesel ve ulusal çapta evrensel hizmet yükümlüsünü hizmet satın alma yoluyla belirlemek,

j) Evrensel hizmet yükümlülerine ödeme yapmak,

k) Evrensel hizmetin net maliyetinin hesaplanmasına, belirlenen usul ve esaslar dahilinde gerçekleşip gerçekleşmediğine dair yükümlü işletmeciyi izlemek, denetlemek veya masrafları evrensel hizmet gelirlerinden karşılanmak üzere bağımsız denetçiler tarafından denetlenmesini sağlamak,

l) Düşük gelirli ve özürlüler gibi sosyal açıdan korunması gereken kesimlerin evrensel hizmetten eşitlik, taraf gözetmeme ilkeleri

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

MADDE 8.- Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9.- Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

temelinde ve karşılayabilecekleri fiyat seviyesinde yararlanabilmelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

m) Belirlenecek esaslar dahilinde merkeze uzak ve kırsal bölgelerden oluşan yüksek maliyet alanlarına hizmetlerin götürülebilmesi için, gerektiğinde geçici evrensel hizmet yükümlüsünü belirlemek,

n) Evrensel hizmet yükümlüsü işletmecilerin net maliyetlerinin hesaplanma yöntemi ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemek."

MADDE 10.- 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 7 nci maddesinin (m) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (n) bendi eklenmiş, mevcut (n) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

"n) İlgili kanun hükümleri dahilinde, evrensel hizmet kalitesini ve standartlarını denetlemek ve buna ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirlemek, bu hususta gerekli tedbirleri almak,"

MADDE 11.- 4.2.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 1 inci maddesinin sekizinci fıkrasının "Türk Telekom, görev sözleşmelerinde belirlenen asgari hizmetleri sunmakla yükümlüdür" şeklindeki son cümlesi ile aynı maddede yer alan "Asgari hizmet" tanımı madde metninden çıkarılmış; 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan "asgari" ibaresi "evrensel" olarak değiştirilmiş ve 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Türk Telekom veya başka bir işletmecinin, vermekle yükümlü olduğu evrensel hizmet dahil, bazı hizmetlerin maliyetini başka hizmetlerin ücretlerinden karşılamak zorunda olduğu haller,"

MADDE 12.- Ekli (I) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelin Ulaştırma Bakanlığına ilişkin bölümüne eklenmiştir.

MADDE 10.- Tasarının 10 uncu maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11.- Tasarının 11 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12.- Tasarının 12 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunda belirlenen evrensel hizmeti sağlamakla yükümlü işletmecilerin mevcut imtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerinde yer alan 3 üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenlemeler en geç bir yıl içerisinde bu Kanuna uygun hale getirilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanun uyarınca Ulaştırma Bakanlığına verilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla 2005 yılında ihtiyaç duyulan kadro değişiklikleri, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaksızın anılan Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yapılır.

Yürürlük

MADDE 13.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1.- Tasarının geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Tasarının geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13.- Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14.- Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

S. Güçlü

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTE

(I) SAYILI LİSTE
İHDAS EDİLEN KADROLARIN

KURUMU : ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI: MERKEZ

<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Derecesi</u>	<u>Serbest Kadro Adedi</u>	<u>Tutulu Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
GİH	Daire Başkanı	1	1		1
GİH	Şube Müdürü	1	3		3
TH	İstatistikçi	1	2		2
GİH	Uzman	1	2		2
GİH	Uzman	2	3		3
GİH	Uzman	3	4		4
TH	Uzman	1	2		2
TH	Uzman	2	3		3
TH	Uzman	3	4		4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	2		2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	2		2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	2		2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	2		2
TH	Tekniker	3	1		1
TH	Tekniker	4	1		1
TH	Tekniker	5	1		1
TH	Teknisyen	4	1		1
TH	Teknisyen	5	1		1
TH	Teknisyen	6	1		1
TOPLAM			38		38

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ LİSTE

- Tasarıya ekli (1) sayılı liste Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

